

VAI TRÒ VÀ SỨC MẠNH CỦA THANH NIÊN TRONG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

THE ROLE AND POWER OF THE YOUTH IN THE THOUGHT 'S HO CHI MINH

Lê Thị Lý

Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

Đến Tòa soạn ngày 18/3/2017, chấp nhận đăng ngày 05/5/2017

Tóm tắt: Trong hoàn cảnh thế giới và trong nước có nhiều biến động sâu sắc về kinh tế - chính trị, xã hội như hiện nay, việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về thanh niên, khơi dậy tiềm năng trí tuệ, tâm huyết, lòng nhiệt tình... trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước của thanh niên thời đại mới là việc làm quan trọng và cần thiết. Hơn lúc nào hết, các cấp, bộ ngành cần quan tâm hơn nữa đến công tác giáo dục tư tưởng chính trị đạo đức, lối sống cho thanh niên theo tư tưởng và tấm gương Hồ Chí Minh. Trên nền tảng tinh thần ấy, thanh niên Việt Nam sẽ tiếp tục khẳng định vai trò và sức mạnh của mình, phấn đấu vươn lên trong công việc và trong cuộc sống, làm rạng rỡ non sông đất nước ta trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Thanh niên Việt Nam, sức mạnh, lý tưởng cách mạng, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: Nowadays, while domestically and internationally situations are dramatically unstable about economy and social politics, it is important and necessary to study Ho Chi Minh's outlook on the youth, waking intelligence and enthusiasm up... in the period of building and developing the country. The levels and ministries need to focus on education for the youth about political thought, ethics, and lifestyle following the Ho Chi Minh's opinion more than ever. Relying on this, Viet Nam young generations will continue affirming their role and power, try their best on carrier and daily life, and make the country better in the present period.

Keywords: The Viet Nam youth, power, revolutionary ideas, Ho Chi Minh's thought.

1. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ THANH NIÊN

Trong những năm đầu thế kỷ XX, đất nước ta đang oằn mình rên xiết dưới ách cai trị của thực dân Pháp và triều đình nhà Nguyễn, Nguyễn Tất Thành - người thanh niên ưu tú nhất của thời đại đã sớm giác ngộ về ý thức trách nhiệm của thanh niên với số phận của dân tộc. Anh quyết đi ra nước ngoài tìm đường cứu nước mới, phù hợp hơn với xu thế của thời đại. Với tình yêu quê hương đất nước thiết tha, cháy bỏng, từ khát khao làm

sống dậy những trang sử hào hùng của dân tộc, hy vọng mang lại một cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc cho nhân dân Việt Nam. Cuộc hành trình đầy khó khăn gian khổ nhưng rất đẹp và thơ ấy đã viết lên một huyền thoại với sự ra đời của Nhà nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa - nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á. Thành công của lãnh tụ Hồ Chí Minh trên con đường cách mạng có sự đóng góp của nhiều của hệ thanh niên. Đó chính là chứng tích, chứng minh rằng sức mạnh của thanh niên là vô địch, và lực lượng

này có vai trò xứng đáng trong sự nghiệp cách mạng.

Năm 1925, khi còn hoạt động cách mạng ở nước ngoài, Người đã chủ trương thành lập các tổ chức thanh niên yêu nước như: Cộng sản Đoàn, Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên... thu hút đông đảo thanh niên yêu nước tham gia. Tờ báo cách mạng đầu tiên của Việt Nam được Người đặt tên là Báo Thanh niên, cái tên ấy phần nào đã phản ánh quan điểm của Hồ Chí Minh về sức mạnh của thanh niên. Dưới ảnh hưởng của các tổ chức này, một lực lượng thanh niên ưu tú của nước ta đã trưởng thành trong nhận thức và hành động, tiếp tục được tuyển chọn tham gia các lớp huấn luyện chính trị do Nguyễn Ái Quốc tổ chức. Tại lớp học, họ được giáo dục về chủ nghĩa yêu nước chân chính, lý tưởng cách mạng, tiếp thu và nhận nhiệm vụ truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam. Một lần nữa, niềm tin của Người vào thế hệ thanh niên được đền đáp xứng đáng khi chỉ trong một thời gian ngắn, nhiều tổ chức cộng sản được thành lập trên lãnh thổ Việt Nam với nòng cốt là thanh niên. Và rồi cũng chính các tổ chức cộng sản ấy đã được Nguyễn Ái Quốc hợp nhất, thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam đầu năm 1930, là tổ chức chính trị Macxít duy nhất lãnh đạo phong trào cách mạng Việt Nam. Đa số các đồng chí Đảng viên có tuổi đời còn rất trẻ, như đồng chí Trần Phú, Lê Hồng Phong, Tô Hiệu... nhưng đã khiến kẻ thù từ khiếp sợ đến kính nể về những chiến công, lòng dũng cảm, ý chí cách mạng kiên cường của họ trong các cuộc đấu tranh.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân ta đã tiến hành Tổng khởi giành chính quyền năm 1945, nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa ra đời. Trên cương vị Chủ tịch nước, bằng nhân cách và sự chân thành, Hồ Chí Minh đã khơi dậy tình yêu Tổ quốc trong trái tim mỗi người dân Việt, cảm hóa, thuyết phục nhiều thanh niên trí thức Việt Nam đang sinh sống, học tập tại Pháp, từ bỏ cuộc sống giàu sang,

trở về nước, mang tuổi trẻ và tài năng của mình cống hiến cho sự nghiệp cách mạng như GS. Trần Đại Nghĩa, GS. Hồ Đắc Di... Họ chính là những nhân tài trên nhiều lĩnh vực khoa học, có công lao vô cùng to lớn trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ của dân tộc ta.

Người cũng từng viết trong thư gửi thanh niên năm 1946 *“một năm khởi đầu bằng mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội”* [1]. Người cho rằng, thanh niên hội tụ những giá trị đỉnh cao của chủ nghĩa yêu nước, sự thông minh sáng tạo trong học tập, lao động, sản xuất và chiến đấu. Các tổ chức cách mạng cần nhận thức được nguồn sức mạnh vật chất và tinh thần ấy của thanh niên để thức tỉnh và hướng dẫn họ hành động, vì mục tiêu giành lấy độc lập tự do cho Tổ quốc và hạnh phúc của nhân dân. Trong những năm kháng chiến đầy khó khăn gian khổ và cả những mất mát hy sinh, thanh niên Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh luôn đi theo tiếng gọi của Đảng, của Bác Hồ hăng hái lên đường nhập ngũ với tinh thần *quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh*, xung kích trên mọi mặt trận.

Tinh thần *đâu cần thanh niên có, việc khó có thanh niên* được Bác nêu trong bài phát biểu tại Hội nghị cán bộ miền Bắc năm 1962 đã trở thành lý tưởng sống đẹp của lớp lớp thanh niên trong một giai đoạn lịch sử khó quên của dân tộc ta. Trong cuộc trường chinh xây dựng tương lai đất nước, thanh niên Việt Nam luôn vững niềm tin vào sức mạnh tiềm ẩn trong con người mình, hun đúc ý chí quyết tâm, bởi họ luôn ghi nhớ lời Bác dạy *“Không có việc gì khó, chỉ sợ lòng không bền, đào núi và lấp biển, quyết chí ắt làm nên”* [2].

Trước lúc đi xa, bao điều trăn trở, Hồ Chí Minh vẫn không quên nhấn mạnh tầm quan trọng của công tác giáo dục thanh niên. Trong bản di chúc thiêng liêng, Người nhận định rằng: *Đoàn viên thanh niên Việt Nam nói chung đều tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, có chí tiến thủ, Đảng phải chăm lo*

giáo dục họ trở thành người kế tục sự nghiệp cách mạng vừa hồng vừa chuyên. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc quan trọng và cần thiết. Những lời tâm huyết của Bác chứa đựng lòng tin tuyệt đối vào sức mạnh của tầng lớp thanh niên, đồng thời cũng đặt ra nhiệm vụ cho các cấp, các ngành trong công tác bồi dưỡng giáo dục thanh niên, tạo điều kiện để họ có thể phát huy hết tài năng, trí tuệ và sức lực của mình cho sự nghiệp cách mạng.

Nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh với thanh niên, chúng ta có thể nhận thấy ảnh hưởng của lãnh tụ Hồ Chí Minh với thanh niên không nằm trong những bài giảng đạo đức, những chương trình hành động... mà bắt nguồn từ sự cảm phục và tôn kính, biết ơn những công lao to lớn của Người đối với đất nước với dân tộc. Từ tấm gương Hồ Chí Minh, thanh niên Việt Nam thêm yêu Tổ quốc mình, tự hào về lịch sử dân tộc. Thanh niên thời đại mới quyết tâm học tập và làm theo di nguyện của Người, góp phần làm rạng rỡ non sông đất nước ta, nâng cao sức mạnh và vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Nhưng để làm được điều ấy, thanh niên phải biết tin tưởng vào sức mạnh của bản thân, nuôi dưỡng lý tưởng và khát vọng cống hiến, vượt qua những khó khăn và thử thách của cuộc sống hiện tại trên con đường chinh phục những đỉnh cao của khoa học.

2. VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ THANH NIÊN, NÂNG CAO VAI TRÒ VÀ SỨC MẠNH CỦA THANH NIÊN TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Bước vào thế kỷ XXI, trong điều kiện kinh tế, chính trị trong nước và thế giới có nhiều biến động sâu sắc, đường lối đổi mới phát triển đất nước ta đạt được nhiều thành tựu to lớn. Trong khoảng thời gian ấy, một thế hệ thanh niên Việt Nam thời đại mới đã trưởng thành, góp phần tích cực vào sự nghiệp xây dựng đất nước và bảo vệ Tổ quốc.

Tuy nhiên, chính những đổi thay của cơ chế

kinh tế thời kỳ đổi mới đã làm trở dậy khát vọng làm giàu một cách nhanh chóng ở một bộ phận thanh niên Việt Nam, bất chấp những giá trị đạo đức, văn hóa, pháp luật, đưa họ tiệm cận với lối sống thực dụng, coi trọng tiền bạc, xem nhẹ những giá trị truyền thống. Kiếm tiền thật nhanh và thật nhiều trở thành ước mơ, động cơ, lý tưởng của họ. Mãi theo đuổi khát vọng ấy, họ có thái độ bàng quan trước những biến động của đời sống chính trị, đánh mất bản thân, lãng quên những bài học của quá khứ về lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc. Họ chỉ thấy Việt Nam là một nước nghèo, nhiều tệ nạn xã hội, ít cơ hội phát triển cá nhân, từ đó có tư tưởng sùng bái nước ngoài, nói xấu thậm chí là chống phá chế độ. Trong trái tim họ dường như đã phai nhạt tình yêu Tổ quốc mà thay vào đó là sự đề cao những giá trị kinh tế, văn hóa ở một số quốc gia khác rồi từ đó ra sức hướng ra bên ngoài ngưỡng vọng, kiếm tìm...

Trước thực trạng này, các cấp, các ngành, nhất là trong các trường đại học, cao đẳng cần dành thêm thời gian tuyên truyền giáo dục thanh niên về tình yêu Tổ quốc, nâng cao ý thức về độc lập chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, chủ quyền biển đảo... thức tỉnh họ về vai trò và sức mạnh của thế hệ trẻ từng được khẳng định trong suốt chiều dài của lịch sử dân tộc. Nội dung giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong các nhà trường phải được đổi mới một cách căn bản và toàn diện phù hợp với điều kiện kinh tế xã hội hiện thời và tâm lý tính cách của thanh niên trong giai đoạn hiện nay.

Giải pháp thứ hai có thể thực hiện là việc tăng cường các hoạt động ngoại khóa hướng về cội nguồn, giáo dục về tư tưởng tấm gương lãnh tụ Hồ Chí Minh. Thanh niên Việt Nam có cơ hội tìm về những trang sử hào hùng sống động một thời qua nguồn tư liệu quý, được biên soạn, thiết kế theo xu hướng hiện đại, hấp dẫn, thu hút sự chú ý của thanh niên. Trong sâu thẳm tình cảm mỗi con người, tình yêu gia đình, bè bạn luôn gắn với tình

yêu Tổ quốc, niềm tự hào về những trang sử vàng của dân tộc.

Noi gương Bác, thanh niên Việt Nam mãi mãi không quên lời căn dặn của Bác, rằng nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì. Mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà? Mình phải làm thế nào cho ích lợi nước nhà nhiều hơn? Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phấn đấu chừng nào. Đó không chỉ là lời nhắc nhở ân cần của Bác mà còn là chỉ dẫn cụ thể cho thanh niên về những biểu hiện thiết thực nhất của lòng yêu nước trong mọi thời đại. Và trong những chuyến vươn ra biển lớn, khi hình ảnh lá cờ đỏ sao vàng và âm hưởng của bài Quốc ca vang lên, là lúc chúng ta, những thanh niên Việt Nam thời đổi mới càng thêm tự hào biết mấy về những thành tích chúng ta mang về cho Tổ quốc Việt Nam yêu dấu, như sự kỳ vọng của Bác năm nào: “Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai cùng các cường quốc năm châu được hay không? Chính là nhờ một phần lớn vào công học tập của các em” [3].

Và cuối cùng, để thực sự phát huy hết sức mạnh thanh niên trong thời kỳ đổi mới, Đảng và Nhà nước cần có những chính sách thu hút thanh niên quan tâm nhiều hơn đến đời sống chính trị, văn hóa, xã hội (chứ không chỉ để tâm tới thu nhập kinh tế, sống thực dụng, vô cảm như một bộ phận giới trẻ hiện nay). Thanh niên có vai trò vô cùng quan trọng khi đảm đương cùng lúc hai nhiệm vụ, một là, kế tục sự nghiệp cách mạng của lớp đàn anh đi trước, hai là bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho các em thiếu niên nhi đồng, là điểm tựa vững chắc của xã hội. Thấm nhuần vai trò đó, với tinh thần đâu cần thanh niên có, việc gì khó, có thanh niên, bóng áo xanh tình nguyện của thanh niên Việt Nam chính là những nhân tố tích cực, tỏa đi khắp mọi miền của Tổ quốc. Cho dù đất nước còn muôn vàn khó khăn trên con đường phát triển nhưng có thanh niên là chúng ta có sức mạnh để vượt qua tất cả. Mang trong mình chủ nghĩa yêu nước, quá khứ oai hùng của dân tộc, thanh niên cần tiếp tục được quan tâm bồi dưỡng về lý tưởng phấn đấu, xứng đáng là chủ nhân tương lai của nước Việt Nam giàu mạnh, dân chủ và văn minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] *Hồ Chí Minh toàn tập*, Tập 4, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000.
- [2] *Hồ Chí Minh toàn tập*, Tập 5, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000.

Thông tin liên hệ: **Lê Thị Lý**

Điện thoại: 0904997623 - Email: ltly@uneti.edu.vn

Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

